

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

Goerwells Juridiska Byrå
S. W. Goerwell,
709 WINING EXCHANGE BLDG.

Dahl Steamship Agency
325 Logan Avenue, Winnipeg, Man.

ARG. (YEAR) 36. (Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 4 OKTOBER 1928.

När den gyllene spiken slogs i Flin-Flonjärnvägen.

Ivar Vennerström berättar om premiärminister Brackens högtidliga invigning av den på kortaste tiden byggda järnvägen. Vad man talar om på resor och hur "Du gamla, Du fria" och gamle Bellman kunna hålla stämningen uppe.

Det hade beslutats, att mina irrfärder genom Canada även skulle omfattas ett besök i Manitobas grav- och minnesmärken. Det är en allmän "prospector" och minnesmärken tankar och intressen på Premier Bracken sände mig några inbjudningar och ett samtycke till att jag skulle komma till Flin-Flon järnvägen från The Pas till Flin Flon var fullbordad, och jag skulle behålla högtidligt till förs driven in den gyllene spiken i detta underverk av snabb järnvägsbyggnad.

Vi blevo demokratiskt och utan alla fasoner omedelbart inbjudna, min gode vän och reskamrat, Arthur Anderson och undertecknad, att ta sats i den för Mr. Bracken o. C. N. R:s funktionärer reserverade vagnen. Där fanns nu en brokig skara av olika typer. Premier Bracken, klartänkt och klaröad, sportsman och viljemänniska, behärskad och ändock humoristisk, en man av handling och seghet, utan många ord. Där fanns McLean, järnvägsbyggnadschefen och en senfödd viking, kämpgestalt och örniska, en våldsam naturkraft att spränga berg och rycka människor med sig, sprittande allvård och energi i varje ögonblick, aldrig en ögonblick, ett beaktat skritt som tvingar den surmulligaste att vrida sig, en järnarmad och dess-likes en drömmare och poet, som älskar Björnstjerna Björnsson och Johan Bojer. Där fanns Ozowski, chefingenjören för hela C. N. R:s konstruktionsdepartement, som till en polak lumberman, försynt, stillsam, godmodig, ett inženjörsgen säges det. Där fanns C. N. R:s chefingenjör för västra Canada, Dixon, distinkt, korrekt, välbalanserad. Där fanns det kvinnliga inlägget, "makten bakom tronen", kraften som kunde binda och stryka den fornoriska skotten-vikingsens vilda naturkraft. Och där fanns ett par ålskärvt in-fingade svenskar.

Hela dagen låg vi diskussionerna och skämtet vägar söga. Bräket kring Seven Stier Falls, C. P. R:s inbåk av Peace River-järnvägar, byggandet av en järnväg från Peace River till Pacifickusten, malmerikedomarna i trakten kring Flin Flon och Sherrit-Gordon, den framtida jättetrakten över Hudson Bay, de blomstrande gruvfältens, som skulle komma över Manitobas skogar och berg att mylla av folk, dagens alla aktualiteter och framtidens alla fantasier synas i stora drag och i detalj. Vagnen darrar och gungar för vikingens rullande ljudvägar, därnär ett steg och svävande gester. Skym-

(Forts. å sid 3.)

Sydpolsradio åt Byrd ritad av svenskamerikan.

Radion, vars betydelse för modern polarforskning istället expeditionen gav vittnesbörd om, kommer även att bli kommander Byrds bästa bordsförvant under hans färd till de outofskade trakterna vid Sydpolen. Genom eternas vägar blir det möjligt för sydpolexpeditionen att upprätthålla förbindelse såväl med U. S. A. som mellan expeditionens olika delar. Expeditionens radioustrustning är därför föremål för den allra största omsorg, och ingen möda ämnas spara för att göra den så förstklassig som möjligt. Såväl handeldar som flysmaskiner skola under sina färdvägar bli i stånd att meddela sig med expeditionens bas.

Expeditionens utrustning, som förutom radioparater av märkbart slag även omfattar en mängd veterinäriska instrument och reservdelar till flysmaskinerna, är snart klar för att transporteras söderut med de flyttfartyget Salomon. Detta fartyg, som icke innehåller flera metalldelar än som äro absolut nödvändiga, har också en utmärkt radioustrustning.

Amerikansk skördemetod i Skåne. Kombinerad skörde- och tröskmaskin.

Den nya stora skördemaskinen på Axelvolds gård i Skåne, Sverige.

En kombinerad skörde- och tröskmaskin från International Harvester a. s. h. är nu i fullt arbete på Axelvolds gård i Skåne, Sverige. Det är den första amerikanska maskin av detta slag som införts till Skandinavien och har väckt stor uppmärksamhet i hela Skåne. Skårarna av Axelvolds gård, godsägaren Albert von Linden, har med detta inköp brutit med en gammal regel bland svenska jordbrukare, att amerikanska skörde- och tröskmaskiner ej skulle kunna användas i Sverige. I U. S. A. och Canada ha dessa mycket effektiva skördemetoder fått en mycket stor utbredning, som redan förut omnämnts.

Skördemaskinen transporteras av en specialvagn från hertig v. Lindes herr-på sidan monterad kniv och föres in i tröskan, varifrån kärnan blåses upp till en högt liggande behållare; från denna tappas såden direkt i vagnen, som transporterar densamma till en på gården beflutlig modern torrlin. För att tröskningen skall lyckas bra, erfordras att såden är väl mogen. Man måste således väl passa den riktiga tidpunkten till avtag såden, innan den dräsk. Å andra sidan är risken att förlora spillad under skördarbetet. Ringa däremot i spillet mycket såd vidare med vanliga skördemaskiner o, vid inkörning av de torra kärnorna. Skulle försäket med den amerikanska skördemetoden utfalla väl torde andra svenska jordbrukare snart följa hertig v. Lindes exempel.

PÅ VÄG MOT HEMLANDET.

I denna och följande artiklar redogör pastor Oscar R. Gunnerfeldt från resan till Sverige och Finland.

Onsdagsaftonen den 16 maj 1928 lämnade vi Winnipeg med Canadian National Järnvägen. Många svenska och finska vänner voro nere vid stationen för att bjuda oss farväl och önska oss lycka på färden. Vi voro åttiofem personer i reseskäp från Winnipeg och flera kommo på tåget under för undan, sådana som skulle med i vårt sällskap till New York och vidare till Sverige och Finland. Detta var min tredje resa hem till Sverige och min första hem. En resa hem till Norden är alltid trevligt, särskilt för den som älskar sitt gamla fosterland och har nära och kära där. Vår resa blev även denna gång en den allra ängstlösa. Vårt tåg rullar fram genom Manitoba och Ontario. Canada är vackert, här finns berg och dalar, skogar och åsar och just när vi lämna, håller alltid på att källas i sommarskrud. Här lig vacker vär!

Vid Niagara fallen stanna vi en dag och bese dess härlighet. Storlaget är det i sanning, vi färdas i automobil och bese alla de sevärder som finnas runt omkring fallen och staden. Sjuttio procent av Niagara fallen är på den canadensensidan och där har man också den största utskikten över fallen. På aftonen lämna vi för New York City, dit vi anlända på följande morgon. New York, världens största stad! Vi komma in på Pennsylvania-stationen, och de flesta av reseskäpet besiva sig till Herald Square Hotel, där de skola stanna till årens avrät. Det är lördagsmorgon och ännu lärman icke förtän middag, så att det blir två hela dygn uppehåll i New York. Min hustru och jag möttes vid stationen av sysskon, som äro bovatte i Brooklyn och fördes till deras hem. Där vi naturligtvis omhulades på bästa sätt. Det blev emellertid två bråkande dagar. Vi ha fört bott i New York och där var värt första pastorat. Det var många kära vänner som att besöka, och så var det att predika på söndagsaftonen i Ebenezer Svenska Sankta kyrka, vår första församling. Trevligt var det att få återse New York och samla våra vänner och släktingar där, även om besöket blev kort.

(Forts. å sid 2.)

Valresultatet i Sve-VECKANS SVERIGEGEKRÖNIKA.

Kanondunder och ett celeberr besök. — Bilfabrik som blev en anka. — Ävrustningen. Ett jubileum.

Kanonskott knalla ute till havs! Kanonskott vid Oskar Fredrikborg! De våldsamma detonationerna nå ända fram till Stockholm — Sveriges största huvudstad vid Mälaren. Vad är för färde? Är ryssen på frammarsch mot Sverige? Allt djärvare ha på senare tid Sovjets liemänd och intrigerande hejdukare legat i selen i den svenska huvudstaden för att söka omstörta det svenska samhället. Skall det bli på väg i saken — före det stora riksdagsmannavale? Skall omstyrningen ske betydligt snabbare och rationellare än de ursprungliga planerna, och Sveriges ödestimma stunda?

Nej. Farhågorna äro denna gång helt grundade. Dessa kanonskott betyda nägouting helt annat. De voro helt enkelt avsedda att tjäna som en välkomsthälsning till Spaniens konung, Alfonso, som önskade avlägsna en artighetsvisit hos Konung Gustaf för att återgå till den svenske monarkens nyligen avlagda besök i Madrid. Långt ut till havs siktades på fredagsmorgonen den 14 september den spanska kryssaren, "Principe Alfonso", som förde Konung Alfonso från Spanien till Sverige. Den svenska jagardivisionen, sänd att bringa konungen en första hälsning, gav kunglig salut. Vädret var mulet med några blå och lindra spjövindar. Så småningom klarade det emellertid upp, och solen stack fram. Färden genom den stockholmska skärgården synades av strålans sensommarväder. Stränderna voro flaggpydda, och flagghälsningar bragtes "Principe Alfonso" och dess höge chef även från mötande fartyg. Vid Oskar Fredrikborg saluterade fästningen med 21 skott, som besvarades av den spanske kryssarens kanoner.

(Forts. å sid 2.)

amiral Lindman redan under riksdagsdagen och äro under valtiden framhållit som sin övertygelse, att de borgerliga partierna böra bilda gemensamt regering och som de under valet riket fram under gemensamt kartellbeteckning, torde sammanföra sig i en koalitionsregering. Detta torde en koalitionsregering mellan de olika borgerliga partierna vara ett förtänt, då

Generalkonsul M. Clarholm. Larholm. Svenskarnas gäst.

Middag hade anordnats för generalkonsuln i Hudson Bay varvid tillfälle gavs att redogöra för svensk verksamhet i Winnipeg. Generalkonsuln nu på väg till kusten efter att hava besökt Edmonton. Svensktalande konsul utlovas.

I onsdags i förra veckan anlände generalkonsul M. Clarholm till Winnipeg och stannade kvar i staden till lördagskväll, då han med C. N. R. avreste till Edmonton. Under sitt besök i prärmetropolen blev generalkonsul Clarholm i tillfälle att stifta närmare bekantskap med ett stort antal landsmän samt i någon mån även med svenskt föreningsliv i staden.

På torsdagen avlade generalkonsuln i sällskap med tf konsul G. Schröder besök å S. C. T. redaktion och besåg därvid bland annat tryckeriet. Generalkonsuln uttryckte sin stora tillfredställelse med de storslagna förändringar och utvidgningar som ägt rum å tidningens lokaler och underhöll sig närmare en timmes tid med staben.

På kvällen hade Svenska Amerikalinjens distriktschef, H. P. A. Hermanson anordnat en välkomstmiddag för generalkonsuln å Fort Garry Hotels festvåning, vid vilket tillfälle följande personer voro inbjudna:

- Messrs. John Torell, Nels Pearson, Fred Zickerman, O. Malmgren, John Anderson, Sven Klintberg, Gunnar Klintberg, Gust Schroeder, K. Flomning, Emil Hallonquist, A. Hallonquist, C. A. Van Scoy, J. S. McGowan, R. G. McNellie, O. R. Gunnerfeldt, P. M. Dahl, Carl-E. Rydberg, J. Swartz, H. P. A. Hermanson, Arthur A. Anderson, Ivar Vennerström, S. W. Goerwell, C. H. Nilson och Pete Nelson.

Bland talagna märktes P. M. Dahl, C. A. Van Scoy, R. G. McNellie, J. S. McGowan, G. Schröder, S. Klintberg, A. Anderson, A. Hallonquist, O. Gunnerfeldt, Ivar Vennerström, S. W. Goerwell, C. H. Nilson och Carl E. Rydberg.

Generalkonsuln inledde talens red efter att hava hälsats välkommen av direktör Hermanson och redogjorde dels på svenska, dels på engelska för konsultfrågan och vad som från generalkonsulatets sida kunde göras för att tillse att svensktalande konsul i landet. Ävenså framhöll generalkonsuln att det på grund av att svenska staten icke medger ersättning för resor, han endast en gång förr och då mycket kortvarigt varit i tillfälle att besöka västra Canada.

Fredagen tillbringades huvudsakligen å konsulatet och med besök vid olika platser i staden och på lördagskvällen klockan 6 hade ett antal svenskar i staden arrangerat middag å Hudson Bay-matsalen för generalkonsuln. Vid denna middag voro 37 personer närvarande och vid hedersbordet hade placerats C. H. Nilson, aftonens ordförande, generalkonsul Clarholm, fru Vennerström, fröken E. Thomson, konsul Schröder, riksdags-

Advokaten S. W. Goerwell beredd efter tillfälle att å den svenska koloniens vägnar lämna en kort redogörelse över svenskt kyrko- och föreningsliv i Winnipeg samt vilka svenska företag, som har funnit det lämpligt att antingen genom egna försäljningskontor eller speciella agenter representera svensk industri i Winnipeg.

Ur talet återgiva vi: "Vi hava hittills endast på avstånd kunnat följa Edert verk och avstoden tendens ju, att försvaga vilsomen och förtränga uppfinningen av föremål, som sålunda studeras. Sammanlunda har även Ni så gott som utslutande på avstånd och riktvis försummit om oss härute. Intet är av större vikt, vad oss svenskar i Canada beträffar, än att vi fullt förstå, åtminstone varandra, och särskilt att vi hava en klar uppfattning om deras mål och syften, som så att säga representera oss, i den sja kapaciteten eller den andra. Vi behöva ett gott och gediget samarbete för att kunna göra vår inläst fullt känbar i landet, där så många nationallära hava organiserats i avsikt att bevaka dess medlemmars intressen på skilda områden, både inom det sociala och politiska fältet.

(Forts. å sid 7.)

Där vetenskapsmännen nagelfara ädelstenarna.

Också på ädelstenarnas sagoomspunna område har vår nyktra tid satt sitt prägel. Vi ästadkomma på konstlad väg frambringandet av pärlor, och vi framställa ädelstenar genom kemiska sammansättningar så, att till och med de sakkunniga ställa sig i tvivelsamma. Äkta eller ökta? — Det är frågan. Emellertid förstår vår tid tillfallo att ta teknikens nyaste uppfunnningar till hjälp, vilket gäller inte minst, då det är frågan om att undersöka en ädelstens kvalitet. Och dock är det endast på få ställen i världen, där man kan erhålla en fullt vetenskaplig undersökning av sina dyrbara stenar om man har några!

I Berlin finns ett laboratorium för dylika undersökningar. Det är det enda i Nord-Europa och lär vara det bästa i världen. Innehavaren av laboratoriet, en juvelare ej långt från Stettiner Bahnhof vid namn Houdelet, råder där över en mängdval instrument och apparater, dyrbara och mera invecklade än många av kemistens.

Brilljanter och pärlor undersöks i kvartslampans bleka, men skarpa belysning. I detta konstgjorda högfärdiga stråla brilljanterna, allt efter sin kvalitet, med blåaktigt, violett, rött, råder där över en mängdval instrument och apparater, dyrbara och mera invecklade än många av kemistens.